

TORTOSA, NOVA CIUTAT MONUMENTAL

Diverses tanques instal·lades als accessos de Tortosa can recordar durant algun temps al viatger que entrava a "TORTOSA, CIUTAT MONUMENTAL". Es donava a conèixer al turista una característica de la població tan indiscutible com poc aprofitada pel seu desenvolupament actual: fínia, perquè no solament ha marcat una promoció adient, sinó que bastants edificis monumentals de Tortosa han estat, encara estant, poc cuidats, totalment abandonats o envoltats de cases semimonumentals que amaguen la grandiositat i valor artístic d'aquells.

Ara sembla que s'obren millors perspectives i ja trobem realitzacions importants com el Passeig de Ronda del Castell o els restaurats Col·legis on cal pensar que no es farà eterna — encara que ja comença a fer mala olor — la instal·lació del Museu de les Terres de l'Ebre. El pont nou, del Mil·lenari de Catalunya, té, també, un caràcter monumental, que serà previsiblement realitzat amb el nou Museu Enològic a instal·lar en els seus contraforts; tampoc cal oblidar les restauracions dels renaixes de la Catedral. I la creació de l'Oficina de Turisme pot ser un addita molt útil per a la protecció de tot allò que representa la ciutat, sense oblidar els seus monuments.

Tortosa ha començat a obrir una via cap a la seva "monumentalització". No són solament els edificis antics o construïts fa molts de cent anys els que poden presentar-se com a símbols de Tortosa, sinó que n'estan sorgint de nous, trencant la negativa tradició segons la qual el caràcter monumental s'aturava als segles precedents. Es posa fi, a més a més, a la ingratitud de no erigir monuments a cap dels fills il·lustres de la ciutat després que la fúria iconoclasta de l'època de la Guerra Civil va liquidar el poc que hi havia en aquest camp.

En el llarg període de la dictadura no es va construir cap altre monument que el de la Batalla de l'Ebre, discutible en la seva concepció artística i orientació ideològica, però que tampoc la ciutat ha sabut valorar i projectar, arribant a fets tan grotescos com el de no incloure'l en la guia de Tortosa, malgrat l'insòlita de la seva ubicació, les seves dimensions i ser l'únic construït com a tal a la Tortosa contemporània fins que fa menys de tres anys fora inaugurat el d'Andreu Alfaro en commemoració del Bil·l·lenari de la ciutat. Aquest Arc de Triomf d'acer inoxidable al centre de la nova plaça d'enllaç de Tortosa i l'accés al nou pont creava un altre motiu artísticament polèmic que no satisfà al gust de bastants tortosins però que és un important pas més cap a la "normalització monumental" de la "nova Tortosa".

En data molt recent han entrat en l'horitzó de les realitzacions immediates altres tres monuments. Un dels s'anossegua des de fa anys per motius diversos: l'obra de Soriano Montagut a la plaça de la Corona d'Aragó. Enquanc, anuncia l'Ajuntament, serà una realitat. Realitzada i interpretada per Acosta, l'escultura de la parella balladora de la jota tortosina i els escuts són a Tortosa des de fa mesos després de retards de l'empresa fundidora, la lentitud administrativa i la manca de liquidesa municipal. Quan aquest article del programa de festes sigui al carrer el monument, probablement, estarà a punt d'inaugurar-se, o, en tot cas, tarde poc en dignificar aquesta cruïlla del barri de Terrenes.

La plasmació en el temps de l'obra de Soriano Montagut ha estat més lenta que la d'altres dues creades i realitzades per Acosta: les de Maria Rosa Molas i de mossèn Sol.

Des del mes de juny presideix l'hospital de Jesús la imatge de la santa reusenca-tortosina model de la caritat i fundadora d'un institut religiós que s'ha distingit a diversos països en l'ensenyament i assistència als necessitats. I en les pròpies festes de la Cinta d'enguany mossèn Manuel Domingo i Sol presidirà en bronze la plaça del Rastre des de la qual l'obra dels Operaris Diocesans difon el missatge i l'esperit que ell els va llegar.

Són tres monuments nous en pocs mesos però que no esgoten les perspectives. En aquestes setmanes és notícia el finançament per a la construcció del del Mil·lenari de Catalunya que fou proposat per la fundació "Roger de Belfort". No serà l'enorme monòlit emissor de raigs làser inicialment previst segons el premi del concurs, sinó un gran sortidor al riu. Es podria disposar d'ell l'any vinent si arriben a bon port les gestions del patrocini.

Encara n'hi ha més. S'ha constituït una comissió per a l'erecció d'un monument al primer sant nascut a Tortosa, Francesc Gil de Frederich. I aviat iniciarà la seva acció promotora. Cultura de l'Ajuntament, per la seva banda, pensa que un monument a Felip Pedrell al barri del Temple, serà el complement al Teatre-Auditori que aviat haurà de construir-se. Fins i tot s'ha prefixat una data: l'any 1991 coincidint amb el 150 aniversari del naixement de l'insigne compositor. Per acabar aquest breu repàs als projectes cal recordar que s'han aixecat veus per tal que, a mig termini, les Terres de l'Ebre tinguin un monument en una plaça de la ciutat que porti el nom d'aquestes comarques.

L'itinerari pels monuments en realització o en projecte ens porta, finalment, al més important de tots ells: el museu a l'aire lliure d'estàtues de Santiago de Santiago previst per al Baleari de Porcar a Remolins. Coneguda és la polseguera que el tema ha aixecat. Una polèmica molt difícil d'entendre en lloc on es planteja. Seria una llàstima que Tortosa perdés aquesta extraordinària oportunitat, pas decisiu per a fer d'ella una "nova ciutat monumental" a les acaballes del segle XX.

Daniel Arasa



DANIEL ARASA I FAVÀ
Nascut a Tortosa fa 45 anys.
Casat i pare de 7 fills.
Estudis de Petit Industrial Químic i Ciències Químiques.
Periodista.
Cap de redacció de l'agència "Europa Press".